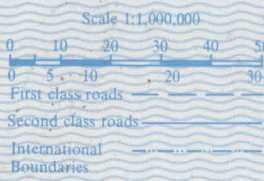

PALESTINE

JEWISH AGENCY PROPOSAL 1946

יוסף הלר במאבק למדינה

המדיניות הציונית בשנים 1936-1948

מרכז זלמן שזר

מקורות לחלודות עם ישראל

יוסף הֶלֶר

במאבק למדינה

המדיניות הציונית בשנים 1936–1948

יוסף הלר

במאבק למדינה

המדיניות הציונית בשנים 1936–1948

מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל
ירושלים

תודת מרכז זלמן שזר נתונה למו"לים ולמוסדות המצוינים מטה על הרשות לכלול בספר קטעים מתוך פרסומים שראו אור בהוצאותיהם:

- יד חיים וייצמן, רחובות
- בית הוצאה "כתר", ירושלים
- הוצאת עם עובד, תל-אביב
- הוצאת הקיבוץ המאוחד, תל-אביב
- ספרית פועלים, תל-אביב
- הוצאת "הדר", תל-אביב
- הוצאת תמר קופ, ירושלים
- הועד להוצאת כתבי לח"י, תל-אביב
- גגון המדינה, ירושלים
- Public Record Office, London

התקין והביא לדפוס: יצחק כהן

הדפסה שנייה - תשנ"ו/1996

כל הזכויות שמורות למרכז זלמן שזר לתולדות ישראל

מסת"ב 965-227-021-0

סודר ונדפס בדפוס 'אחוה', ירושלים

תוכן העניינים

1. מדינה יהודית — פתרון לשאלת א"י?

- א. התביעה למדינת-יהודים — אבן-בוזח מרכזית. מפא"י, ישיבת הועדה הפוליטית, 30.3.36. 117
- ב. עלייה יהודית גדולה — נקודת הכובד של עתיד הציונות. מפא"י, ישיבת הועדה הפוליטית, 16.4.36. 122
- ג. ויתור על מדינה יהודית — תנאי להסכם יהודי-ערבי. שיחת ב. ג'חף עם מ., 11.5.36. 126
- ד. שוויון מספרי כתנאי להבנה יהודית-ערבית. שיחת ב. ג'חף עם שהבנדר וסעיד, 25.4.36. 131

2. שורשי מאורעות תרצ"ו ולקחייהם

11. מ. אוסישקין, טרנספר ערבי כפתרון יחיד. ישיבת הנהלת הסוכנות, 19.5.36. 133
12. י. גרינבוים, לחץ הגולה וברית עם המיעוטים במזרח-התיכון — כגורמים מסייעים, 20.5.36. 135
13. הרב י. ל. הכהן פישמן, פד'ציה מזרח תיכונית כפתרון. 139
14. דר' א. רופין, עשר שנות בנין כפתרון זמני. 140
15. דר' מ. הכסטר, הסכם על עלייה. 143
16. דר' פ. רוטנשטרייך, שיתוף כלכלי ותעמולה במדינות ערב, 22.5.36. 144
17. דר' ו. סנטור, אי-השתלטות. 145
18. א. קפלן, המשך מפעל הבנין. 148
19. ד. בן-גוריון, אוריינטציה פרו-בריטית כפתרון לבעיה הערבית. 149
- ו. הגבלת העלייה כתנאי להסכם עם הערבים. ישיבת מרכז מפא"י, 29.6.36. 153
20. ז. ז'בוטינסקי, הבלגת היישוב עד מתי? "הירדן", 12.7.36. 160
21. א. אחימאירי, גיבורים ולא קדושים! "הירדן", 12.7.36. 162

1. ח. הויכוח על הפריטט (שוויון) — היתרון הטכסיסי וסכנת הפילוג. ישיבת הנהלת הסוכנות, 23.11.36–22.1.164.
2. ח. החולשה המספרית של היישוב: בן-גוריון על עילת המאורעות, 8.11.36. 169
3. ח. ד. בן-גוריון, מול סכנת ההשמדה — התבצרות. 171
3. תוכנית החלוקה — סיכויים וסיכונים
1. ח. ד. בן-גוריון, בין חלוקה להקפאה — עדיפה חלוקה. ד. בן-גוריון בישיבת הועה"פ הציוני המצומצם, 21.4.37. 173
2. ח. התנגדות הערבים כנימוק נגד חלוקה. אוסישקין בישיבת הועה"פ הציוני המצומצם, 21.4.37. 177
3. ח. צבירת-כוח בתקופת ה"מאורעות". מ. שרתוק בישיבת הועה"פ הציוני המצומצם, 22.4.37. 183
4. ח. ברל כצנלסון על הסיכון שבמדינת חלוקה. מכתב לוייצמן 27.4.37. 190
1. י. מדינת חלוקה — חיזוק כוחו של היישוב. הקונגרס הכ', דר' ח. וייצמן, 4.8.37. 194
2. י. עצמאות יהודית — מפתח להבנה עם הערבים. הקונגרס הכ', דר' א. רופין, 4.8.37. 196
3. י. מדינת חלוקה — גזירה שיש להילחם בה. הקונגרס הכ', הרב י. ל. פישמן, 8.8.37. 198
4. י. הסיכוי שבמנדט והשלילה שבחלוקה. הקונגרס הכ', מ. שרתוק, 9.8.37. 199
5. י. החלוקה כרע במיעוטו וכהזדמנות גדולה. הקונגרס הכ', מ. שרתוק, 9.8.37. 201
6. י. הרוב בקונגרס: דחיית הצעת פיל ומו"מ לחלוקה טובה. ההצעות הפוליטיות, 11.8.37. 208
7. י. המיעוט: התנגדות עקרונית לחלוקה, 11.8.37. 221
- יא. תמיכת פולין בהגירה ובמדינה יהודית. דו"ח על שיחה שקיימו דר' וייצמן דר' גולדמן עם שר החוץ הפולני, הקולונל באק, ב-12 בספטמבר 1937. 214
4. הסכמה ערבית — העברת אוכלוסין — כוחות בטחון?
- יב. התגובה הערבית לדר"ח ועדת פיל. ישיבת מרכז מפא"י, 18.9.37. 217
- יג. טרנספר של ערבים מתחום המדינה היהודית ותועלתו הכפולה. פרוטוקול של הועדה להעברת אוכלוסיו, 21.11.37. 224

- ד. קצוניות ערבית ואופטימיות ציונית. שיחת בן-גוריון עם מוסה חוסייני,
8.3.38. 228
- טו. הצעה לארגון של כוחות הבטחון במדינה העברית, 15.5.38. 229

5. ביטול הצעת-החלוקה, "הספר הלבן" והשלכותיו

11. תוכנית ודהיד — ציפיות ואכזבות. בן-גוריון לאברהם קצנלסון,
8.9.38. 241
12. מרי היישוב כתגובה לבגידת בריטניה. אברהם קצנלסון לדוד בן-גוריון,
9.10.38. 242
13. אמריקה — להצלת היישוב. יומן בן-גוריון, פריס, 22.9.38. 245
14. מדינה — תנאי להסכם יהודי-ערבי. בן-גוריון לב. ג'וחף, 18.10.38. 246
15. הסברה ציונית ורצון-טוב ערבי — תחליף לשולחן עגול. אליהו ששון למשה
שרתוק, 12.11.38. 247
16. מרד עלייה — תרופה לגזירות. בן-גוריון לחברי הועה"פ הציוני המצומצם,
17.12.38. 249
17. שיחות סינט ג'ימס: ראשית הספר הלבן. יומן בן-גוריון,
11,13,15.3.39. 255
18. "אין דרך אלא מדינה". בן-גוריון לגרינבוים, 23.3.39. 257
19. התשובה ל"ספר הלבן": עלייה וצבא יהודי. ישיבת הועה"פ הציוני. ד. בן-
גוריון, 26.6.39. 258
20. בזכות עבודת-הבניין ובגנות המרי. דר' א.ה. סילבר בקונגרס הציוני הכ"א,
19.8.37. 264
21. בזכות הבלגה ומרד ונגד טרור. תשובת שרתוק בקונגרס הציוני הכ"א,
21.8.37. 266

6. חידוש השותפות עם אנגליה או מרד?

22. צבא יהודי — הדרך למדינה יהודית. ד. בן-גוריון בישיבת מרכז מפא"י,
12.9.39. 273
23. שאלת הגיוס — נגד הרצאת יחידות עבריות מן הארץ. ד. בן-גוריון,
12.9.39. 278
24. גיוס ומיון כוח האדם ביישוב לקראת מלחמה. ישיבת מרכז מפא"י,
12.9.39. 279

- כד. משפט מ"ג חברי ה"הגנה" — מבחן ליחסי הציונות-אנגליה. דב הוז בועדה הפוליטית, 2.11.39. 281
- כה. היכוח על התגובה לחוק הקרקע: מרי או צבירת כוח? ישיבת הנהלת הסוכנות, 8.4.40. 286
- כו. צבא יהודי בארץ-ישראל ולגיון יהודי בגולה — שאלת חיים ומוות. ד. בן-גוריון, לונדון, 31.7.40. 293
- כז. טבועי "פאטריה" — מקדשי השם או קרבנות שוא? ישיבת מרכז מפא"י, 15.12.40. 297
- כח. האצ"ל בישראל: הצעתו של אברהם שטרן לברית עם גרמניה הנאצית, 11.1.41. 308
- כח2. תוכנית מדגסקר — פתח לישועה? "במחתרת", כסלו תש"א. 311
- 7. ממלחמה לשלום — תוכנית הפעולה הציונית לאחר המלחמה**
- כט. ז'בוטינסקי על עלייה, שוויון לערבים וצבא יהודי כמטרות המלחמה, (1940). 313
- ל. גיוס יהדות אמריקה לעזרת הציונות. ד. בן-גוריון לדר' נ. גולדמן, 17.1.41. 317
- לא. כוח היישוב וכוח יהדות-העולם — גורמים המונעים פתרון אנטי-ציוני. ישיבת מרכז מפא"י, 19.3.40. 320
- לב. יסודות המדיניות הציונית: שלילת טרנספר ערבי ותמיכת המעצמות. דוד בן-גוריון, קווים למדיניות ציונית, 15.10.41. 326
- לג. תפקיד הציונות: העברה מיידית של שני מליון יהודים לא"י. בן-גוריון בישיבת הנהלת הסוכנות, 6.10.42. 332
- לג2. אישור תוכנית בילטמור. ישיבת הנהלת הסוכנות, 8.11.42. 336
- לג3. אלטרנטיבה לבילטמור? "השומר הצעיר" — שוויון יהודי-ערבי בארץ-ישראל ובסביבותיה. מאיר יערי בישיבת הועה"פ הציוני המצומצם, 10.11.42. 338
- לד. תכנון ההתיישבות מבחינת שיקולי הבטחון. סנה להנהלת הסוכנות, 10.8.43. 345
- לה. לורד מוין בזכות חלוקה — שרתוק נגד. מ. שרתוק בישיבת הנהלת הסוכנות. שיחה עם לורד מוין, 22.8.43. 348

- לו. בן-גוריון על תמיכת מפלגת הלייבור ועל ההצעות הפרו-ציוניות בסנט האמריקאי כהישגים ציוניים. ישיבת הנהלת הסוכנות, 7.5.44 350
- לו. מיליון יהודים נוסף לא"י — יסיים את הסכסוך היהודי-ערבי? ישיבת הנהלת הסוכנות, 20.6.44. 353
- לח. סכנת הריבוי הטבעי של הערבים במדינה היהודית. מסקנות פוליטיות מתוך חקירותי על ההתפתחות הדימוגרפית של היהודים והערבים בארץ-ישראל. מאת פרופ' ר. בקי, דצמבר 1944. 359
- לט1. "השומר הצעיר" — בעד מדינה יהודית ושוויון פוליטי — נגד חלוקה. מ. יערי, הועה"פ הציוני המצומצם, 5.3.45. פולמוס בילטמור: 368
- לט2. הויכוח על בילטמור מיותר בתכלית. תשובת ד. בן-גוריון בועה"פ הציוני המצומצם, 5.3.45. 372
- מ1. סעיפים ערביים לבילטמור כמכשיר מדיני. ד. בן-גוריון בישיבת הועה"פ הציוני המצומצם, 13.3.45. 376
- מ2. שוויון זכויות אישי — לא לאומי. תשובת שרתוק בועה"פ הציוני המצומצם, 31.5.45. 381
- מא1. "השומר הצעיר": הצלה קודמת לתביעת המדינה. י. חזן בכינוס הציוני העולמי בלונדון, 3.8.45. 382
- מא2. "התנועה לאחדות העבודה" — נגד חלוקה, בעד א"י שלימה בפיקוח בינלאומי. א. ציזלינג בכינוס הציוני העולמי בלונדון, 7.8.45. 386
- מא3. "המזרחי" קורא להתפטרות הנהלת הסוכנות. הרב ז. גולד בכינוס הציוני העולמי בלונדון, 8.8.45. 387

8. עימות יהודי-בריטי — או מלחמת אחים?

- מב. שרתוק מזהיר את מק-מייכל מפני התנגשות-דמים בריטית-יהודית. החיפוש ברמת-הכובש. ישיבת הנהלת הסוכנות, 18.11.43. 389
- מג. ויכוח על שיתוף-פעולה עם בריטניה נגד "הפורשים". ישיבת הנהלת הסוכנות, 27.2.44. 392
- מד. בן-גוריון מציע שיתוף-פעולה למק מייכל. ישיבת הנהלת הסוכנות, 9.4.44. דו"ח על שיחתו של מר ד. בן-גוריון עם הנציב-העליון, 3.4.44. 396
- מה. "הגנה" מזהירה את האצ"ל לחדול מפעולותיו החבלניות. פרטיכל של תגישא

בן נציגי האצ"ל לבין נציגי הסוכנות היהודית וההגנה הכללית,

31.10.44 401

110. "הסוּן": וייצמן על ההכרח להילחם ב"פורשים" לאחר רצח מוין. ישיבת

הועה"פ הציוני המצומצם, 19.11.44 411

210. "הסוּן": בן-גוריון מכריז מלחמה ב"פורשים". ישיבת הועה"פ המצומצם,

19.11.44 415

9. מאבק או פעולה מדינית? — ההכרעה למען חלוקה

מז. בוין מזהיר מפני שימוש באלימות. שרתוק לחברי הנהלת הסוכנות, ב'

כנובמבר 1945 421

111. וייצמן נגד שימוש באלימות ע"י היישוב. מכתבים אל מ. שרתוק, 20.1.47 ו-

27.6.46 424

112. וייצמן: מדינה יהודית עדיפה על דיקטטורה צבאית בריטית. מכתב לרב הרצוג,

21.7.46 428

113. סטיפן וייז — חלוקה כפתרון יחיד להצלת שארית הפליטה. כנס הנהלת

הסוכנות המורחבת. פריס, 4.8.46 432

114. ההנהגה הציונית מחליטה רשמית לתמוך בחלוקה — החלטות הכנס המורחב

של הנהלת הסוכנות בפריס, 5.8.46 436

115. העפלה, החיישכות ודיפלומטיה — דרכים למאבק מדיני. מ. שרתוק מכלא

לטרון, 3.9.46 437

116. הויכוח על המאבק: מצדה או "מדיניות ריאלית"? הועידה השישית של

מפא"י, 6.9.46 443

117. בן-גוריון על מאבק ציוני מלוכד לקראת הקונגרס הציוני הכ"ב. מכתב לסילבר,

1.10.46 447

118. תגובת המזרחי להחלטות פריס: הרב ברלין נגד ההסכמה לחלוקה,

4.10.46 450

119. הרב פישמן: בעד חלוקה כאמצעי להצלת העם. ישיבת הנהלת הסוכנות,

11.12.46 453

120. חלוקה כטכססונות מוטעית. דר' סילבר בקונגרס הציוני הכ"ב,

16.12.46 454

121. וייצמן: "ציון במשפט תיפדה" ולא בדחיקת הקץ. הקונגרס הציוני הכ"ב,

16.12.46 455

- נה. "לוחמי חרות ישראל" — מדינה עברית משני עברי הירדן באיזור נייטרלי
 מהשפעת המעצמות. נ. פרידמן-ילין לאונסקו"פ, 26.6.47. 461
- נו. תליית הסרג'נטים ע"י האצ"ל וסכנת עימות עם הצבא. דו"ח על שיחת ג.
 מאירסון עם הנציב העליון, 31.7.47. 467
- נו. התלייה — הפגנת ריבונות עברית. הסברה על תליית המרגלים הבריטיים,
 1.8.47. 469

10. ועדת-החקירה האנגלו-אמריקנית כמפנה

- נו. וייצמן לנשיא ארה"ב על אי-הצורך בועדת-החקירה. דו"ח מפגישת וייצמן עם
 טרומן, 4.12.45. 471
- נח. חיוב ההופעה בפני ועדת-החקירה כחלק ממערכה כוללת. מ. שרתוק בועה"פ
 הציוני המצומצם, 11.12.45. 474
- נט. דו"ח הועדה — הישג ציוני חלקי. פרוטוקול של פגישה שהתקיימה בגרייט
 ראסל סטריט 77, ב-29.4.46. 478

11. היש תקווה להסכם יהודי-ערבי?

- ס. נסיגה מתוכנית המדינה היהודית כפתרון לשעה. אליהו ששון למשה שרתוק,
 7.12.45. 483
- סא. שאלת ארץ-ישראל ניתנת לפתרון ע"י בריטניה לבדה בשל התנגדות ערבית
 קלושה. א. ששון לדר' ב. ג'וזף, 12.4.46. 484
- סב. תוכנית בן-גוריון לברית עם עבר הירדן, 4.8.46. 488
- סג. מלחמה — מוצא יחיד לסכסוך הערבי-יהודי. שיחה עם עוני-בק עבד אל-
 האדי, 23.8.46. 489

12. לקראת מלחמה יהודית-ערבית

- סד. סכנת ההשמדה והתארגנות בטחונית חדשה. ד. בן-גוריון בועדה הפוליטית של
 הקונגרס הכ"ב, 18.12.46. 493
- סה. הכנות למלחמה — מרכז הדאגה. ד. בן-גוריון בישיבת הועה"פ הציוני,
 26.8.47. 496
- סו. נסיון אחרון למנוע פלישת עבר-הירדן. ג. מאירסון: שיחות עם עבדאללה.
 מינהלת העם, 12.5.48. 499

210. נסיגת הממשל האמריקני מתמיכה במדינה יהודית. מ. שרתוק למינהלת העם,
12.5.48. 502
310. ד. בן-גוריון על הכוננות למלחמה במדינות ערב. מינהלת העם,
12.5.48. 506

13. התתמוך ברית-המועצות במדינה יהודית?

20. סטאלין מבהיר את עמדתו האנטי-ציונית. שיחת סטאלין-רוזבלט,
10.2.45. 511
20. עמדתה הפרו-ערבית של ברית-המועצות והסיכויים לשינויה. סקירה חדשית
על התפתחות המדיניות הרוסית לגבי ארץ-ישראל. מס' 1, מאת א. לבני,
4.5.47. 511
20. ברית-המועצות מגלה את סדר העדיפויות שלה: מדינה דו-לאומית ולאחריה
חלוקה. נאום גרומיקו בעצרת הכללית של האו"ם (14.5.47). 516

14. ועדת החקירה של האו"ם כמפנה

- ע. תמיכת הכנסייה המארונית. הארכיבישוף מובארק אל השופט סנדסטרום,
5.8.47. 523
- עא. דו"ח אונסקו"פ כהישג ציוני "כביר". מ. שרתוק לג. מאירסון, 7.9.47. 525
- עב. בריטניה דוחה את תוכנית הרוב של אונסקו"פ ומתכוננת לפינוי. תזכיר שר-
החוץ לקבינט, 18.9.47. 529

15. ארה"ב — מתמיכה במדינה יהודית לנאמנות

- עג. מחלקת-המדינה נגד חלוקה המזיקה לאינטרסים של ארה"ב. קנאן למרשל,
19.1.48. 535
- עד. על הכרסום במעמד הציונות בארה"ב ובאו"ם. תזכיר מאת ז. ליפשיץ,
15.2.48. 541
- עה. לקראת מפנה בעמדת חברות-הנפט כלפי המדינה היהודית? א. אפשטיין
(אילת) לחברי הנהלת הסוכנות היהודית, 17.3.48. 546
- עו. נסיגת ארה"ב מחלוקה לנאמנות. תזכיר מאת ג. רופר (רפאל), 20.3.48. 548
- מפתח שמות 551

הקדמה

הקובץ שלפנינו מקיף את שנות ההכרעה של המדיניות הציונית — תריסר השנים שקדמו להקמת המדינה — ורוב החומר שבו לקוח מן הארכיונים השונים. מדיניות מטבעה שהיא מתגבשת בחדרי-חדרים ולא בריש-גלי, ומכאן הצורך בעיון מקיף בחומר, שבזמנו היה סחי ונפתח בינתיים לעיון הציבור. מדובר בפרוטוקולים של המוסדות מקבלי ההחלטות של היישוב והתנועה הציונית, כגון: הנהלת הסוכנות, הועד-הפועל הציוני (המצומצם), מרכז מפא"י והועדה הפוליטית שלה, תיקי המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית, יומנים אישיים והתכתבות אישית.

בעיותיה של המדיניות הציונית נידונו גם מעל בימות פומביות, כגון הקונגרסים הציוניים, ובעיתונות. את תהליך קבלת ההחלטות ויישומן לא היה ניתן להסתיר לחלוטין והוא עמד לברור קבוע ושיטתי, ביחד בעיתות משבר ומפנה, כגון בעת פרסום דו"ח ועדת פיל. כפי שניתן להיווכח מן המקורות שלפנינו, התנהלו ויכוחים גם בתוך הקואליציה הסוכנותית, שלא לדבר על מוסדות שבהם התנהל פולמוס עם מפלגות האופוזיציה. יתר-על-כן: הויכוחים התנהלו אף בתוך המפלגות עצמן, כפי שניתן לשפוט מתוך הפרוטוקולים של המפלגה הציונית המרכזית שעסקה בעיצוב המדיניות — מפא"י. מובן שניתן היה להרחיב את יריעת המקורות כהנה וכהנה, הן לגבי הויכוח והעיצוב הפנימי של הנושא הנדון והן לגבי המו"מ החיצוני שניהלו נציגי הסוכנות היהודית, אולם מיגבלות הקובץ (אשר מידותיו הוכפלו בהשוואה לתכנון המקורי) מנעו מן המחבר להרחיב את היריעה. יתירה מזאת: מדובר אומנם בקובץ העוסק בעיצוב המדיניות הציונית, אולם אין ספק שכל העוסק בנושא חייב בעיון גם במקורות ארכיוניים זרים — בראש ובראשונה אלה של בריטניה ושל ארה"ב — המאירים באור מעניין וחדש, ומוזוית שונה, את המדיניות הציונית. הבאנו שני מקורות בלבד כדי להדגים את חשיבותם.

הקובץ שלפנינו עניינו ההיבט הציוני גרידא; זאת, בין השאר, גם מתוך ההנחה שמדיניות זו אומנם עוצבה לפי אמות-מידה ושיקולים רחבים, אך מתוך אי-ידיעת שיקוליו המדויקים של הצד שכנגד. לעיתים נהנתה הסוכנות היהודית מהדלפות, אך אלו יכלו לכל היותר להקל על קביעת טכסיסי המדיניות, אך לא יכלו לקבוע אסטרטגיה מדינית זו או אחרת.

הקובץ חולק לחמישה-עשר פרקים, שכל אחד מהם טובב סביב עניין מסוים. זאת עשינו כדי למקד את הדיון סביב הבעיות המרכזיות של התקופה. לא רק סביב בעיות כמו תוכנית החלוקה של פיל או ועדת-החקירה האנגלו-אמריקאית, אלא גם סביב עניינים כגון שאלת השותפות עם אנגליה או תוכניות הפעולה הציונית לאחר המלחמה.

הספר **במאבק למדינה** מאת דר' יוסף הלר עוסק בשנות ההכרעה של המדיניות הציונית – 12 השנים שקדמו להקמת המדינה: 1936 – 1948. מדיניות מטבעה שהיא מתגבשת בחדרי-חדרים ולא בריש גלי, מכאן הצורך בעיון מקיף בחומר, שבזמנו היה סודי ונפתח לעיון הציבור. מדובר בפרוטוקולים של המוסדות מקבלי ההחלטות של היישוב והתנועה הציונית – הנהלת הסוכנות, הועדה הפועל הציוני המצומצם, מרכז מפא"י והועדה הפוליטית של מפלגה זו. תיקי המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית – וכן יומנים אישיים והתכתבות אישית.

תהליך קבלת ההחלטות של הנהגת היישוב עמד לברור קבוע ושיטתי. ביחוד בעיתות משבר ומפנה. כגון בעת פרסום דו"ח ועדת פיל. כפי שניתן להיווכח משפע המקורות המובאים בספר, התנהלו ויכוחים גם בתוך הקואליציה הסוכנותית – שלא לדבר על מוסדות שבהם התנהל פולמוס עם מפלגות האופוזיציה – ואף בתוך המפלגות עצמן. כפי שניתן ללמוד מתוך הפרוטוקולים של המפלגה הציונית המרכזית באותה תקופה – מפא"י.

ספר רחב-יריעה זה כולל שני חלקים – **מבוא כללי ומקיף**, הסוקר את הנושאים העיקריים שעמדו על סדר-יומה של המדיניות הציונית, ושפע של **תעודות**, המאורגנות ב-15 פרקים ומלוות בהערות והסברים.

דר' יוסף הלר הוא מרצה בכיר באוניברסיטה העברית בירושלים בחוגים היסטוריה של עם ישראל ויחסים בין-לאומיים. פרסם ספר על מדיניות בריטניה כלפי האימפריה העות'מאנית בשנים 1908–1914 (באנגלית) ומכין עתה ספר על לח"י.